

De rol van kinderen hun migratieachtergrond en SES in aardig en boos leerkrachtgedrag, volgens leerlingen

Migratieachtergrond betekent hier dat de ouders van het kind *niet* in Nederland zijn geboren.

UNIVERSITEIT UTRECHT

SES staat voor **sociaal-economische status** en wordt vaak gemeten via inkomen, beroep en opleiding van ouders

Waarom onderzochten we dit?

- Leerkrachten lijken betere relaties te hebben met leerlingen zonder migratieachtergrond, en met een hogere SES. Dit heeft nadelige gevolgen voor bijvoorbeeld de motivatie van deze leerlingen, zelfs als leerlingen alleen *zelf* het gevoel hebben dat dit zo is. Daarom kijken wij naar leerkrachtgedrag, zoals verwacht door de leerlingen.
- Onderzoek tot nu toe kijkt vooral naar SES *of* migratieachtergrond, terwijl wij kijken naar beide tegelijk, om te zien wat meer invloed heeft. Daarnaast kijken wij niet naar SES als één maat, maar naar drie verschillende onderdelen van SES: Inkomen en opleidingsniveau ouders, en de favoriete hobby van het kind.

Onderzoeksvragen

(1) Welke achtergrondkenmerken gerelateerd aan kinderen hun migratieachtergrond en SES, spelen een rol in aardig en boos leerkrachtgedrag dat leerlingen tegenover die kinderen verwachten?

(2) Spelen de houdingen van leerkrachten tegenover een multiculturele samenleving en school meritocratie een rol hierin?

Hoe hebben we dit gemeten?

- 1186 leerlingen uit groep 6-8 en hun 68 leerkrachten deden mee
- Leerlingen zagen 2 zogenaamd nieuwe klagenoten, die verschilden in 5 kenmerken:
 - (1) Geslacht (jongen of meisje)
 - (2) Migratieachtergrond (ander land of NL)
 - (3) Opleidingsniveau ouders (laag of hoog)
 - (4) Inkomen ouders (laag of hoog)
 - (5) Favoriete hobby (lezen of gamen)
- *"Tegen welke klasgenoot doet jouw juf/meester het meest aardig/boos denk je?."*

Wat hebben we gevonden?

- Kinderen verwachten dat (als we controleren voor de andere kenmerken in het experiment) leerkrachten aardiger en minder boos zijn tegen **meisjes, kinderen met hoogopgeleide ouders, met ouders met een laag inkomen, en met lezen als favoriete hobby**. Migratieachtergrond had geen effect. Het effect voor de favoriete hobby was het grootst, waarschijnlijk omdat lezen/gamen te maken heeft met (on)wenselijk gedrag in de klas.
- Terwijl kinderen positiever leerkrachtgedrag verwachten voor kinderen met ouders met een *hoog* opleidingsniveau, was dit tegelijk ook het geval voor een *laag* inkomen. De verschillende onderdelen van SES leiden dus tot verschillende conclusies.
- De houdingen van de leerkracht speelden geen rol, maar 'onze' leerkrachten bleken allemaal positief te staan tegenover multiculturalisme, en niet perse hoog te scoren op school meritocratie - ze leken dus veel op elkaar in deze houdingen.

Wat zijn onze conclusies?

- Leerkrachten lijken er, volgens leerlingen, bewust mee bezig te zijn om leerlingen met en zonder migratieachtergrond gelijk te behandelen, maar ze verschillen wel in hun gedrag tegenover kinderen op basis van hun SES. Leerkrachten zijn, volgens leerlingen, positiever tegen kinderen met hoogopgeleide ouders, wat nadelige gevolgen kan hebben voor de leeruitkomsten van leerlingen met laagopgeleide ouders. Ze zijn, volgens leerlingen, ook positiever tegen armere kinderen - misschien doen ze dit wel bewust omdat deze kinderen dit harder nodig hebben. Het is belangrijk om dit verder te onderzoeken bij leerkrachten zelf en om meer bewustzijn te creëren.

Iris Boer, Duco Veen, Fenella Fleischmann & Jochem Thijs

Volledige artikel:

<http://dx.doi.org/10.1002/jcop.70040>

i.boer@uu.nl